

No. 18957

**FRANCE
and
INDONESIA**

**Memorandum of Understanding concerning a programme
of co-operation in geology and mining exploration in
the Republic of Indonesia (with maps and annexes).
Signed at Jakarta on 5 February 1979**

Authentic texts: French and Indonesian.

Registered by France on 27 June 1980.

**FRANCE
et
INDONÉSIE**

**Protocole d'accord concernant un programme de coopéra-
tion dans les domaines de la géologie et de l'exploration
minière en République indonésienne (avec cartes et an-
nexes). Signé à Jakarta le 5 février 1979**

Textes authentiques : français et indonésien.

Enregistré par la France le 27 juin 1980.

PROTCOLE D'ACCORD¹ ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE INDONÉSIENNE CONCERNANT UN PROGRAMME DE COOPÉRATION DANS LES DOMAINES DE LA GÉOLOGIE ET DE L'EXPLORATION MINIÈRE EN RÉPUBLIQUE INDONÉSIENNE

Le Gouvernement de la République française et le Gouvernement de la République indonésienne,

Considérant,

Que dans le cadre de l'Accord de Coopération Culturelle et Technique du 20 septembre 1969² ils ont exécuté ensemble un «Premier Programme» de travaux appelé «Evaluation du Potentiel Minier des Iles de Nusa Tenggara»,

Que les conclusions des rapports d'évaluation de ces Iles de Nusa Tenggara, bien que faisant apparaître un potentiel minier faible, recommandent quelques travaux de contrôle sur des zones spécifiques,

Que leur intérêt commun est d'intensifier les relations amicales existant entre les deux États et leurs peuples,

Ont défini et agréé mutuellement, pour être menés conjointement et dans un esprit d'association :

Un «Deuxième Programme» appelé «Cartographie géologique et Exploration minière de la partie Nord du Kalimantan Oriental» ainsi que les travaux de contrôle recommandés à la suite du «Premier Programme» (l'ensemble étant désigné ci-après «le Projet»),

Et, en conséquence, sont convenus de ce qui suit :

Article 1. 1.1. Les deux parties s'engagent à coopérer pour mener à bien le Projet qui comprend :

- a. Les travaux de contrôle sur des zones spécifiques tels que recommandés dans les rapports d'évaluation du «Premier Programme».
- b. Le «Second Programme» appelé «Cartographie géologique et Exploration minière de la partie Nord du Kalimantan Oriental» qui couvre une surface d'environ 40 800 km² située entre 115° 30' et 117° de longitude est et 2° à 4° 30' de latitude nord, limitée par la frontière avec la Malaisie, comme indiqué sur la carte en annexe.

Suivant les moyens et le temps disponible après la fin de l'étude de la zone ci-dessus, une zone plus petite d'environ 8 000 km² située au nord du parallèle 2° nord, entre la frontière de la Malaisie et le méridien 115° 30' est, comme indiqué sur la carte en annexe, pourra aussi être étudiée, à plus grande échelle.

1.2. Les objectifs et l'étendue des travaux du Projet sont décrits plus loin en annexes 1 et 2 à cet accord.

¹ Entré en vigueur le 5 février 1979 par la signature, conformément à l'article 10.

² Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 748, p. 103.

Article 2. 2.1. Le Gouvernement de la République indonésienne a désigné le «Direktorat Sumber Daya Mineral, Direktorat Jenderal Pertambangan Umum, Departemen Pertambangan dan Energi» comme son organisme d'exécution (ci-après nommé DSDM).

2.2. Le Gouvernement de la République française a désigné le Bureau de Recherches Géologiques et Minières comme son organisme d'exécution (ci-après nommé le BRGM).

2.3. Le BRGM désigne un représentant en Indonésie habilité pour l'exécution du présent protocole d'accord. Ce représentant assumera en même temps les responsabilités de chef de mission français ainsi que défini à l'article 5.

Article 3. 3.1. Le Gouvernement de la République indonésienne est responsable de la direction d'ensemble et du contrôle du Projet.

3.2. Les responsabilités pour l'organisation opérationnelle du Projet sont assumées conjointement par le chef de mission indonésien et par le chef de mission français.

Article 4. 4.1. Le Gouvernement de la République indonésienne a la propriété de toutes les données recueillies et compilées, en résultat des travaux entrepris au cours du Projet.

4.2. Durant la réalisation du Projet, le DSDM et le BRGM doivent soumettre conjointement un rapport d'avancement trimestriel au Gouvernement de la République indonésienne.

4.3. Une évaluation de l'avancement du Projet sera effectuée annuellement par les deux gouvernements.

4.4. Les cartes finales ainsi que les rapports les accompagnant seront publiés par le Gouvernement de la République indonésienne.

Article 5. 5.1. La contribution du Gouvernement de la République française comprend les prestations suivantes :

a. Mise à disposition d'experts

- Un chef de mission et trois géologues expérimentés dans les domaines de la cartographie géologique et de l'exploration géochimique ayant le statut de résidents en Indonésie;
- Des spécialistes dans des domaines spécifiques pour de courtes périodes, n'ayant pas le statut de résidents en Indonésie.

b. Formation professionnelle

- Formation des géologues du DSDM pendant la durée du Projet; ceci comprendra la formation sur le terrain durant l'exécution du Projet et au Centre Scientifique et Technique du BRGM à Orléans (France).

c. Matériel, véhicules et moyens

- Le matériel technique, les instruments et véhicules du Projet ainsi que précisé sur l'annexe 3 de cet accord, qui deviendront la propriété du Gouvernement indonésien après finition des travaux entrepris pour ce Projet;
- Liaison radio sur le terrain et avec Bandung;
- Analyses géochimiques de contrôle et analyses multi-éléments dans les laboratoires du BRGM en France.

d. Dépenses opérationnelles

- Location d'un hélicoptère pour environ 200 heures de vol annuellement durant l'exécution du Projet.

5.2. Le BRGM aidera le DSDM à accroître le potentiel de ses laboratoires de géochimie et de pétrologie.

Article 6. 6.1. Dans le cadre du présent accord, le Gouvernement de la République indonésienne :

a. Adjoint aux experts français les experts indonésiens suivants :

- Un géologue et deux prospecteurs, pour chaque expert expatrié sur le terrain,
- Main-d'œuvre nécessaire pour les travaux sur le terrain;

b. Offre aux experts français les services et prestations suivants :

- A Bandung, le secrétariat, les services des laboratoires et de cartographie,
- Le traitement par ordinateur et les travaux d'imprimerie ainsi que des bureaux;

c. La documentation, les renseignements et informations nécessaires et les photographies aériennes;

d. L'hébergement :

- A Bandung, des logements appropriés (y compris le mobilier de base selon les critères indonésiens courants) dans des maisons appartenant au Gouvernement, pour les experts expatriés et leurs familles, ainsi qu'une maison louée, sur la base de 50%, pour le chef de mission français,
- Sur les lieux du Projet, les arrangements nécessaires pour l'hébergement convenable des membres de l'équipe française selon les critères indonésiens,
- Dans la ville de Tarakan, un logement avec bureau;

e. Le transport :

- A Bandung, 3 véhicules à usage officiel,
- Pour la réalisation efficace du Projet, le transport aérien ou terrestre;

f. Dépenses opérationnelles :

les dépenses opérationnelles non incluses dans l'article 5.1 *d.* et concernant le fonctionnement du projet, y compris les dépenses pour l'expédition en France, avec l'accord des deux parties, des documents et échantillons à analyser et contrôler.

6.2. Le Gouvernement de la République indonésienne, en accord avec les lois et règlements afférant :

a. Exempte des taxes et droits d'importation qui pourraient leur être imposés, les véhicules, le matériel et les marchandises fournis par le Gouvernement français pour le Projet ou apportés en Indonésie dans le cadre du Projet et qui pourraient par la suite en être retirés après achèvement dudit Projet.

b. Exempte d'impôt sur le revenu les salaires et indemnités des membres de l'équipe française, en rapport avec le Projet.

c. Exempte de droits d'importation tout bien personnel et mobilier apporté en Indonésie par les membres de l'équipe française et leurs familles pour leur usage ou consommation personnels et qui, après avoir été apporté en Indonésie, pourrait par la suite en être remporté après le départ desdits membres et familles, pourvu que ces biens soient importés dans les trois mois suivant l'arrivée des membres de

l'équipe et de leurs familles et non revendus ou transférés en Indonésie à d'autres personnes qui n'auraient pas droit aux mêmes privilèges que les membres de l'équipe française.

Pour chaque membre de l'équipe française, sur une base de résident (une année ou plus), l'exemption comprend un réfrigérateur, un congélateur, une machine à laver, une cuisinière, un électrophone, un magnétophone et autres appareils électriques courants, un appareil photographique et une caméra ainsi qu'un climatiseur et un chauffe-eau (3 climatiseurs au maximum et 2 chauffe-eau par membre de l'équipe avec famille). De tels objets seront exemptés de droit d'exportation lorsqu'ils seront exportés après achèvement des travaux.

6.3. Le Gouvernement de la République indonésienne s'engage à accorder à l'équipe française :

- Les autorisations de travail et de déplacement pour les affectations officielles;
- Les autorisations pour étude aérienne dans le cadre du Projet;
- L'autorisation d'utiliser les postes radio émetteurs-récepteurs dans le cadre du Projet.

6.4. Le Gouvernement de la République indonésienne prend des mesures pour la sécurité des membres de l'équipe française et celle de leur matériel, instruments et autres biens.

Article 7. Cet accord n'implique en aucune façon, de la part du Gouvernement de la République indonésienne, l'obligation de garantir aux organismes gouvernementaux français ou aux entreprises privées françaises un droit prioritaire pour développer des intérêts miniers dans la zone du Projet.

Article 8. Des modifications à cet accord pourront être faites par entente mutuelle par un échange de lettres entre les deux gouvernements.

Article 9. Les différends soulevés par l'interprétation ou la réalisation de cet accord seront réglés à l'amiable par consultation ou négociation entre les deux gouvernements.

Article 10. Cet accord entre en application à la date de sa signature et reste valable pour une période de trois ans. Il peut être prolongé par accord mutuel par un échange de lettres entre les deux gouvernements.

Les annexes à cet accord en forment partie intégrante.

EN FOI DE QUOI les représentants des gouvernements respectifs, dûment habilités à cette fin, ont signé le présent protocole d'accord.

FAIT à Jakarta, le 5 février 1979, en duplicata indonésien et français, les deux textes étant également authentiques.

Pour le Gouvernement
de la République française :

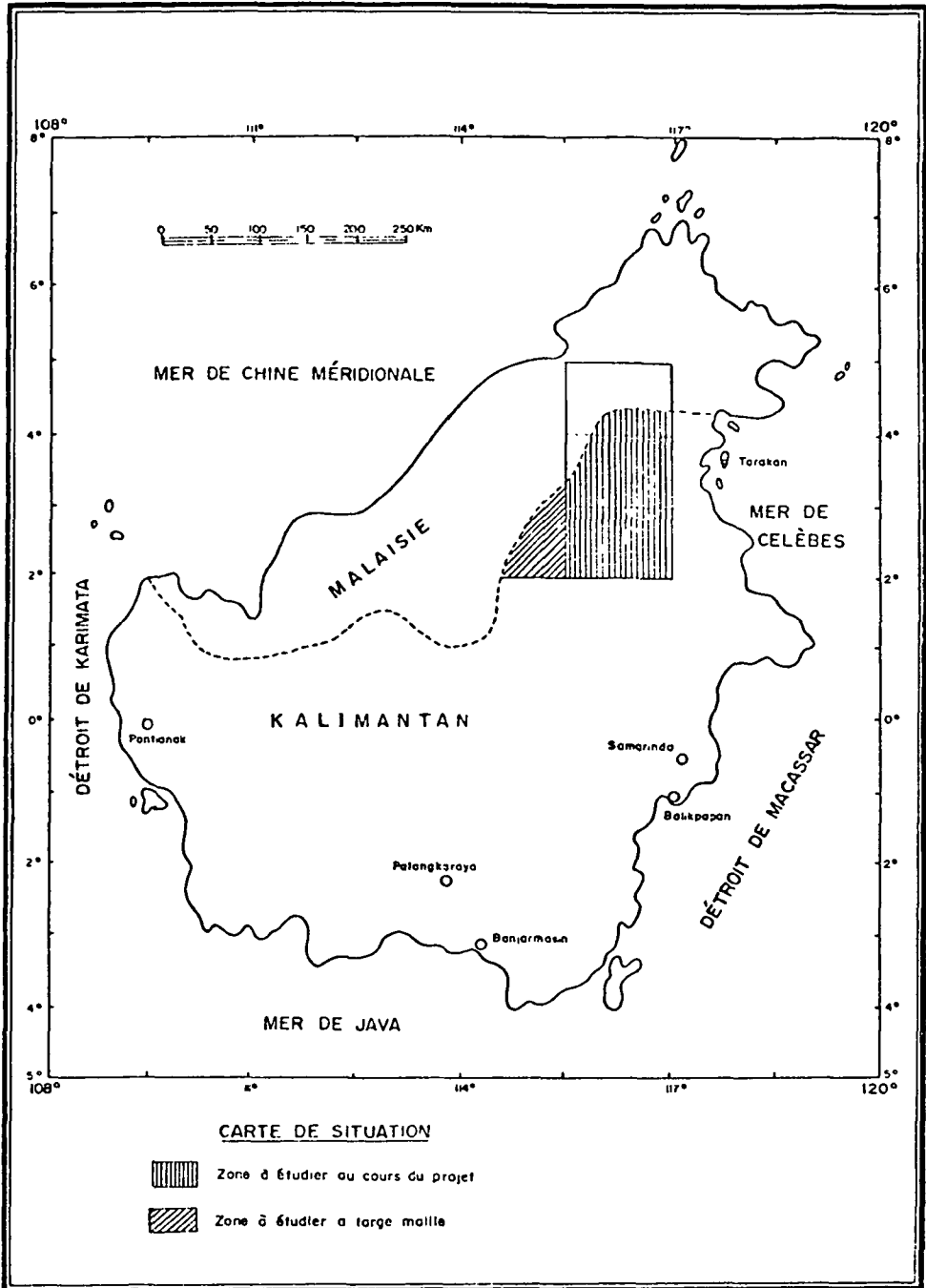
[Signé]

GILLES DE LA BELLEISSUE
Chargé d'affaires de France a.i.

Pour le Gouvernement
de la République indonésienne :

[Signé]

SOETARYO SIGIT
Secrétaire général du
Ministère des mines et de l'énergie

3464x (F)

Treaty No. I-18957 (Vol 1183)

ANNEXE 1

OBJECTIFS DU PROJET

1. Les objectifs des travaux de contrôle du «Premier Programme» dans les Iles de Nusa Tenggara sont :

- 1.1. Renforcer la capacité technique, à long terme, du DSDM,
- 2.2. Aider le DSDM à conduire une étude plus détaillée afin de déterminer le potentiel économique d'indices miniers prometteurs.

2. Les objectifs du «Deuxième Programme» sont :

- 2.1. Renforcer la capacité technique, à long terme, du DSDM.
- 2.2. Aider le DSDM à produire des cartes géologiques et géochimiques systématiques, à l'échelle du 1/250 000e, de la zone du Projet et à identifier des secteurs d'intérêt minier.

ANNEXE 2

PROGRAMME DE TRAVAUX DU PROJET

1. Travaux de contrôle du «Premier Programme» dans les Iles de Nusa Tenggara :

- 1.1. Aider le DSDM à améliorer son système de classement de données et d'informations sur les ressources minérales,
- 1.2. Aider le DSDM, sur sa demande et pour de courtes périodes, à conduire une investigation plus détaillée sur les indices minéralisés prometteurs.

2. Prévisions des travaux concernant le «Deuxième Programme» :

- 2.1. Le programme comprend la cartographie régionale à l'échelle du 1/250 000e ou du 1/100 000e et la prospection géochimique de reconnaissance en fonction des documents disponibles, dans le but de produire des cartes géologiques et géochimiques de la zone du Projet à l'échelle du 1/250 000e et des travaux de détail sur les indices miniers découverts.
- 2.2. Le programme détaillé pour l'exécution des études ci-dessus mentionnées sera préparé conjointement par le DSDM et le BRGM.
- 2.3. Le partage des responsabilités du chef de mission indonésien et du chef de mission français sera défini par le DSDM et le BRGM.
- 2.4. Les cartes géologiques et géochimiques finales, avec les rapports les accompagnant, seront préparés conjointement avec le DSDM et le BRGM et, dans toute la mesure du possible, seront mis au point en Indonésie. Cependant, dans le cas où les facilités nécessaires ne seraient pas disponibles en Indonésie, le traitement et la compilation de ces données pourraient, après accord entre le DSDM et le BRGM, être effectués en France.

ANNEXE 3

MATÉRIEL ET INSTRUMENTS FOURNIS PAR LA FRANCE

- Communication Radio :
 - Poste émetteur-récepteur 100 watts
 - Postes émetteurs-récepteurs 25 watts.
- Véhicules (dont un véhicule tout terrain à Tarakan)
- Bateaux pneumatiques avec moteurs hors-bord 40 CV
- Scintillomètres
- Matériel de camping
- Matériel habituel pour géologues (boussoles, marteaux, loupes, ruban, etc.)

-
- Stéréoscopes :
 - Stéréoscopes de poche
 - Stéréoscopes à miroir
 - Topofils
 - Machines à scier et polir pour laboratoire (unités automatiques)
 - Microscope de polarisation complet
 - Tamis, mortiers
 - Aimants
 - Produits de polissage et de cimentation
 - Livres scientifiques et techniques
 - Médicaments
-

[INDONESIAN TEXT — TEXTE INDONÉSISIEN]

“MEMORANDUM OF UNDERSTANDING” ANTARA PEMERINTAH REPUBLIK INDONESIA DAN PEMERINTAH REPUBLIK PERANCIS TENTANG PROGRAM KERJASAMA DI BIDANG GEOLOGI DAN EKSPLORASI MINERAL DI REPUBLIK INDONESIA

Pemerintah Republik Indonesia dan Pemerintah Republik Perancis dalam rangka Persetujuan tentang Kerjasama Kebudayaan dan Teknik pada tanggal 20 September 1969, telah bersama-sama melaksanakan “Program Pertama”, yang disebut “Evaluasi Potensi Mineral di Kepulauan Nusa Tenggara”.

Menunjuk pada hasil dari laporan-laporan evaluasi, bahwa potensi mineral di Kepulauan Nusa Tenggara adalah rendah, namun demikian disarankan untuk melakukan beberapa pekerjaan lanjutan di daerah-daerah tertentu;

Mengingat bahwa kedua belah pihak saling berkepentingan dalam mempererat hubungan persahabatan yang telah ada antara Kedua Negara dan rakyatnya, suatu “Program Kedua” yang disebut “Pemetaan Geologi dan Eksplorasi Mineral di daerah Kalimantan Timur bagian Utara dan pekerjaan lanjutan dari “Program Pertama” (selanjutnya disebut sebagai “Proyek”) telah dirumuskan dan disetujui oleh Kedua Pemerintah untuk dilaksanakan bersama melalui kerjasama teknik dalam semangat gotong royong,

Menyetujui hal-hal sebagai berikut :

Pasal 1. 1.1. Kedua pihak bekerjasama dalam melaksanakan Proyek yang meliputi:

- a. Pekerjaan lanjutan di daerah-daerah tertentu sebagaimana disarankan dalam laporan-laporan evaluasi atas “Program Pertama”.
- b. “Program Kedua” yang disebut “Pemetaan Geologi dan Eksplorasi mineral di Kalimantan Timur bagian Utara” yang meliputi daerah seluas lebih kurang 40.800 km², terletak antara 115° 30' dan 117° Bujur Timur dan 2° sampai 4° 30' Lintang Utara, dibatasi oleh Garis Perbatasan dengan Malaysia, sebagaimana ditunjukkan pada peta lokasi terlampir,

Sesuai dengan sarana dan waktu yang tersedia sesudah selesainya penyelidikan daerah tersebut diatas, suatu daerah yang lebih sempit yang luasnya lebih kurang 8.000 km², yang terletak di sebelah Utara dari 2° Lintang Utara di antara Garis Perbatasan dengan Malaysia dan 115° 30' Bujur Timur, sebagaimana ditunjukkan pada peta lokasi terlampir, mungkin juga dilakukan penyelidikan dengan skala yang lebih luas.

1.2. Tujuan serta ruang lingkup kerja Proyek diperinci lebih lanjut dalam Lampiran 1 dan Lampiran 2 daripada Memorandum ini.

Pasal 2. 2.1. Pemerintah Republik Indonesia telah menunjuk Direktorat Sumber Daya Mineral, Dit. Jen. Pertambangan Umum, Departemen Pertambangan dan Energi sebagai Badan Pelaksananya, selanjutnya disebut sebagai DSDM.

2.2. Pemerintah Republik Perancis telah menunjuk Bureau De Recherches Geologiques et Minières sebagai Badan Pelaksananya (selanjutnya disebut sebagai “BRGM”).

2.3. BRGM menunjuk seorang wakil di Indonesia, yang ditugaskan melaksanakan persetujuan kerjasama. Wakil BRGM tersebut mempunyai fungsi pula sebagai Kepala Proyek Tim Perancis seperti tercantum pada pasal 5.

Pasal 3. 3.1. Pemerintah Republik Indonesia bertanggung jawab atas keseluruhan pengarah dan pengawasan Proyek ini.

3.2. Pengaturan pelaksanaan kerja Proyek ini akan merupakan tanggung jawab bersama daripada Kepala Proyek Indonesia dan Kepala Proyek Perancis.

Pasal 4. 4.1. Pemerintah Indonesia mempunyai hak atas seluruh data yang dikumpulkan dan dikompilasikan sebagai hasil daripada pelaksanaan Proyek ini.

4.2. Selama pelaksanaan Proyek ini, DSDM dan BRGM harus secara bersama-sama menyerahkan laporan kemajuan kerja setiap triwulan kepada Pemerintah Republik Indonesia.

4.3. Suatu evaluasi atas kemajuan kerja daripada Proyek ini harus dibuat setiap tahunnya; evaluasi tersebut dilaksanakan bersama-sama oleh Kedua Pemerintah.

4.4. Peta-peta akhir beserta laporannya akan diterbitkan oleh Pemerintah Republik Indonesia.

Pasal 5. 5.1. Kontribusi Pemerintah Republik Perancis terdiri dari :

a. Penyediaan tenaga ahli

- Seorang Kepala Proyek dan tiga orang ahli geologi yang ber pengalaman dalam pemetaan geologi dan eksplorasi geokimia untuk penugasan atas dasar jangka panjang;
- Ahli-ahli dalam bidang-bidang khusus untuk penugasan atas dasar jangka waktu pendek.

b. Penyediaan latihan

- Latihan bagi ahli-ahli geologi dan ilmu-ilmu yang berhubungan dari DSDM selama berlangsungnya Proyek dan ini akan meliputi latihan di lapangan dan di Pusat Ilmu Pengetahuan dan Teknik BRGM di Orleans, Perancis.

c. Penyediaan peralatan, kendaraan dan fasilitas

- Peralatan teknik, instrumen-instrumen dan kendaraan-kendaraan untuk Proyek, sebagaimana diperinci dalam lampiran 3 daripada Memorandum ini, akan menjadi milik Pemerintah Republik Indonesia setelah selesainya pekerjaan yang dilaksanakan dalam rangka Proyek ini;
- Komunikasi radio di lapangan dan dengan Bandung;
- Pengecekan analisa geokimia dan pengecekan analisa secara kwantometri untuk 30 unsur setiap contoh di laboratorium BRGM di Perancis.

d. Penyediaan biaya pelaksanaan

- Pencarteran Helikopter untuk lebih kurang 200 jam terbang setiap tahunnya selama pelaksanaan Proyek ini.

5.2. BRGM akan membantu DSDM dalam meningkatkan kemampuan kerja serta fasilitas laboratorium-laboratorium geokimia dan petrologi.

Pasal 6. 6.1. Kontribusi Pemerintah Republik Indonesia terdiri dari :

a. Penyediaan tenaga-tenaga ahli dan tenaga lainnya untuk Proyek

- Seorang ahli geologi dan dua tenaga asisten lapangan bagi setiap ahli Perancis di lapangan;

- Tenaga-tenaga kasar yang diperlukan untuk pekerjaan lapangan;
- b. Penyediaan Pelayanan dan Fasilitas dinas
 - Sekretariat, pelayanan laboratorium dan kartografi di Bandung;
 - Fasilitas-fasilitas komputer dan pencetakan;
- c. Penyediaan data
 - Data yang diperlukan keterangan dan foto-foto udara;
- d. Penyediaan akomodasi
 - Perumahan yang layak termasuk perabot rumah tangga yang pokok sesuai dengan standar Indonesia yang berlaku di Bandung dalam akomodasi milik Pemerintah bagi tenaga-tenaga ahli Perancis beserta keluarganya, dan sebuah rumah sewaan atas dasar lima puluh persen bagi Kepala Proyek Perancis;
 - Ruang untuk kantor di Bandung bagi tujuan yang disepakati dalam pelaksanaan Proyek;
 - Mengusahakan untuk mendapatkan penginapan yang layak bagi para anggota Tim Perancis di daerah lokasi Proyek, sesuai dengan standar Indonesia — akomodasi dan kantor di Tarakan;
- e. Penyediaan transpor
 - Tiga kendaraan bagi para anggota Tim Perancis untuk keperluan dinas di Bandung;
 - Transportasi udara dan darat untuk kelancaran pelaksanaan Proyek;
- f. Penyediaan Biaya Pelaksanaan
 - Biaya-biaya pelaksanaan di luar yang tercantum dalam Pasal 5 ayat 1 d untuk kelancaran pelaksanaan Proyek, termasuk biaya-biaya pengiriman ke Perancis bagi data dan contoh-contoh yang telah disetujui bersama untuk dianalisa dan diuji.

6.2. Pemerintah Republik Indonesia sesuai dengan Undang-Undang dan Peraturan yang berlaku akan :

- a. Membebaskan dari bea masuk dan pajak-pajak yang mungkin dikenakan atas kendaraan-kendaraan, peralatan dan barang-barang yang disumbangkan oleh Pemerintah Perancis bagi Proyek;
atau dibawa masuk ke Indonesia, untuk tujuan yang disepakati bersama bagi Proyek, yang kemudian mungkin ditarik kembali sesudah selesainya Proyek;
- b. Membebaskan dari pajak pendapatan atas gaji serta tunjangan-tunjangan yang diterima dalam rangka Proyek oleh para anggota Tim Perancis;
- c. Membebaskan dari bea masuk atas barang-barang pribadi dan rumah tangga yang dibawa masuk ke Indonesia oleh para anggota Tim Perancis beserta keluarganya untuk pemakaian pribadi dan konsumsi sendiri atau yang setelah dibawa masuk ke Indonesia, mungkin kemudian ditarik kembali pada waktu keberangkatan anggota Tim termaksud dan keluarganya, asalkan barang-barang termaksud dimasukan dalam waktu 3 bulan sejak tibanya para anggota Tim beserta keluarganya dan tidak dijual atau dipindah-tangankan kepada orang lain di Indonesia yang tidak memiliki hak-hak istimewa yang sama dengan para anggota Tim Perancis;

Bagi setiap anggota Tim Perancis atas dasar penugasan jangka panjang (setahun atau lebih) pembebasan baginya akan meliputi satu lemari pendingin, satu

lemari pembeku, satu mesin cuci, satu alat pemasak, satu alat pemutar piringan hitam, satu alat rekorder kaset serta peralatan listrik yang kecil, satu set peralatan potret dan film, juga satu alat pendingin ruangan dan satu alat pemanas air (paling banyak 3 buah alat pendingin ruangan dan dua buah alat pemanas air bagi anggota Tim yang disertai keluarga). Barang-barang termaksud akan dibebaskan dari bea ekspor apabila dibawa keluar Indonesia setelah penugasan mereka selesai.

6.3. Pemerintah Republik Indonesia akan memberikan fasilitas atau akan membantu Tim Perancis untuk memperoleh :

- a. ijin kerja dan surat jalan untuk penugasan dinas;
- b. ijin survey-udara bagi kepentingan Proyek;
- c. ijin penggunaan alat-alat radio-transceiver bagi keperluan Proyek.

6.4. Pemerintah Republik Indonesia akan mengambil langkah-langkah demi keamanan peralatan survey dan instrument para anggota Tim Perancis serta barang-barang milik Tim.

Pasal 7. Memorandum ini betapapun juga tidak mengandung suatu kewajiban di pihak Pemerintah Republik Indonesia untuk memberikan hak prioritas kepada instansi-instansi Pemerintah Perancis atau perusahaan-perusahaan swasta Perancis untuk melakukan suatu usaha pertambangan di daerah-daerah yang dicakup Proyek.

Pasal 8. Perubahan-perubahan pada Memorandum ini dapat diadakan atas persetujuan bersama melalui suatu Pertukaran Surat antara Kedua Pemerintah.

Pasal 9. Perselisihan yang timbul karena penafsiran atau pelaksanaan dari-pada Memorandum ini akan diselesaikan dengan baik melalui konsultasi atau perundingan antara Kedua Pemerintah.

Pasal 10. Memorandum ini mulai berlaku pada tanggal penandatanganannya dan tetap berlaku untuk jangka waktu tiga tahun. Memorandum ini dapat pula diperpanjang masa berlakunya atas persetujuan bersama melalui Pertukaran Surat antara Kedua Pemerintah.

LAMPIRAN-LAMPIRAN pada Memorandum ini merupakan bagian yang tidak terpisahkan.

SEBAGAI BUKTI, Wakil-wakil yang telah diberi kuasa oleh Pemerintah masing-masing, telah menandatangani Memorandum ini.

DIBUAT di Jakarta, pada hari bulan dalam rangkap dua, masing-masing dalam bahasa Indonesia dan bahasa Perancis, kedua naskah mempunyai kekuatan hukum yang sama.

Untuk Pemerintah
Republik Perancis :

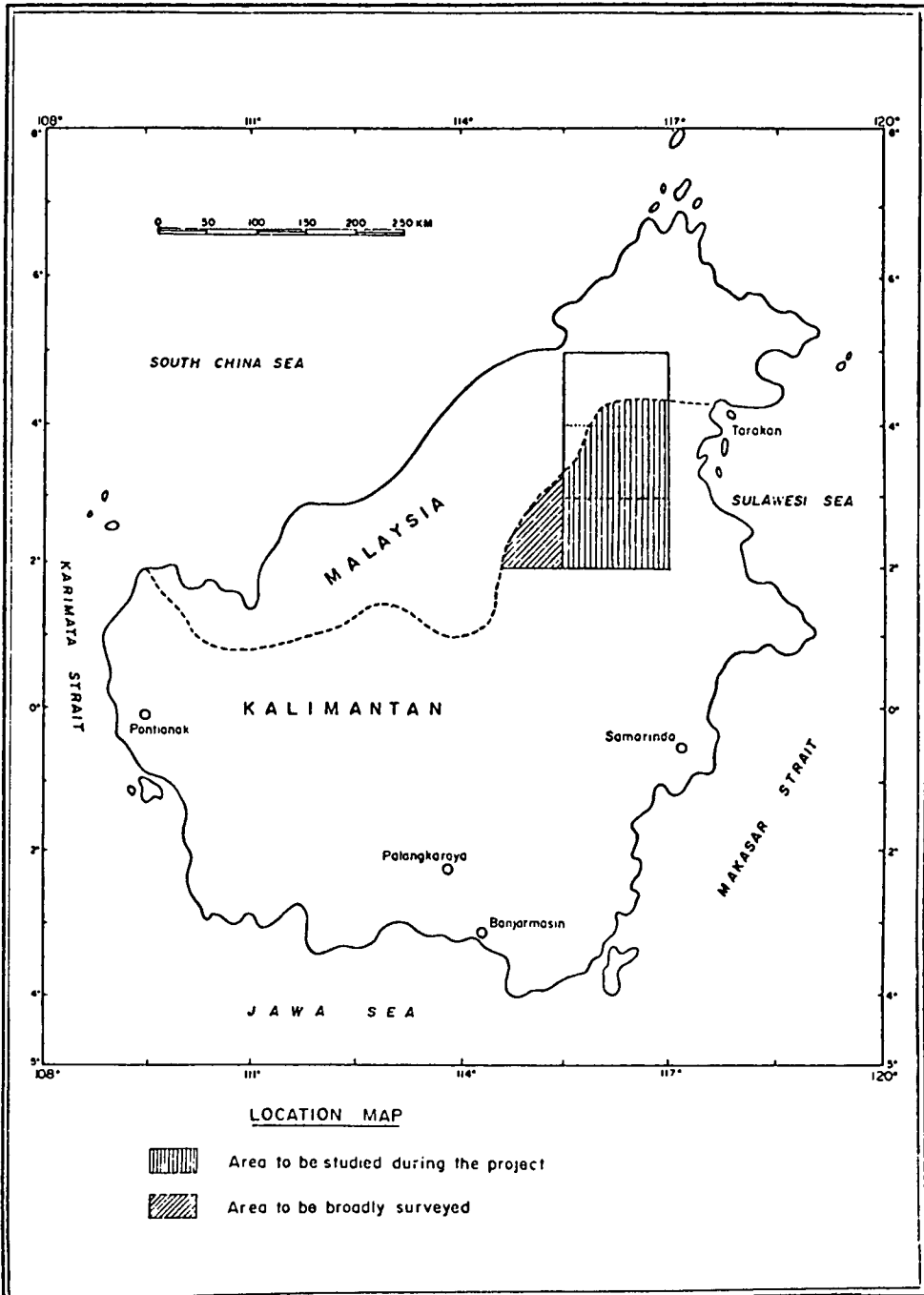
[*Signé — Signé*]

M. GILLES DE LA BELLEISUE
Chargé d'affaires de France a.i.

Untuk Pemerintah
Republik Indonesia :

[*Signé — Signé*]

SOETARYO SIGIT
Sekretaria Jenderal
Departemen Pertambangan dan Energi

LAMPIRAN 1

TUJUAN PROYEK

1. Tujuan pekerjaan lanjutan daripada “Program Pertama” di kepulauan Nusa Tenggara adalah :
 - 1.1. Untuk memperkuat kemampuan kelembagaan DSDM dalam jangka panjang.
 - 1.2. Untuk membantu DSDM dalam melakukan penyelidikan yang lebih terperinci guna menentukan potensi ekonomi daripada endapan-endapan mineral yang prospektif.
2. Tujuan dari “Program Kedua” di daerah Kalimantan Timur bagian Utara:
 - 2.1. Untuk memperkuat kemampuan kelembagaan DSDM dalam jangka panjang.
 - 2.2. Untuk membantu DSDM dalam pembuatan peta-peta geologi yang bersistim dan peta-peta geokimia dengan skala 1 : 250.000 dari daerah Proyek dan demikian juga menentukan daerah-daerah yang mempunyai prospek mineral.

LAMPIRAN 2

RUANG LINGKUP KERJA PROYEK

- I. Pekerjaan lanjutan daripada “Program Pertama” di kepulauan Nusa Tenggara :
 - 1.1. Membantu DSDM dalam menyempurnakan sistim filing data dan informasi mengenai sumber daya mineral;
 - 1.2. Sewaktu-waktu membantu DSDM apabila diperlukan dalam melakukan penyelidikan yang lebih terperinci terhadap endapan-endapan mineral yang prospektif.
2. “Program Kedua” di daerah Kalimantan Timur bagian Utara :
 - 2.1. Program ini akan meliputi pemetaan regional dengan skala 1 : 250.000 atau 1 : 100.000 dan prospeksi geokimia tinjau sesuai dengan dokumen-dokumen topografi yang tersedia, dengan tujuan menerbitkan peta geologi dan geokimia daerah tersebut dengan skala 1 : 250.000, disamping itu juga menentukan daerah-daerah yang mempunyai prospek mineral serta penyelidikan lanjutan terhadap endapan-endapan mineral prospektif yang ditemukan.
 - 2.2. Program terperinci untuk pelaksanaan penyelidikan tersebut diatas disusun bersama oleh DSDM dan BRGM.
 - 2.3. Pembagian tanggung jawab antara Kepala Proyek Indonesia dan Kepala Proyek Perancis akan diperinci oleh DSDM dan BRGM.
 - 2.4. Peta-peta akhir geologi dan geokimia beserta laporan-laporannya akan dipersiapkan bersama oleh DSDM dan BRGM dan sejauh memungkinkan dilakukan di Indonesia. Walaupun demikian, dalam keadaan dimana fasilitas yang diperlukan tidak tersedia di Indonesia, maka pengolahan dan kompilasi data tersebut dapat dilakukan di Perancis atas persetujuan DSDM dan BRGM.

LAMPIRAN 3

PERALATAN-PERALATAN, INSTRUMEN-INSTRUMEN DAN BARANG-BARANG YANG DISUMBANGKAN OLEH PEMERINTAH PERANCIS

- Komunikasi Radio :
 - sebuah Radio Transceiver 100 WA
 - beberapa Radio Transceiver 25 WA
- Kendaraan-kendaraan lapangan (sebuah diantaranya kendaraan lapangan untuk di Tarakan)

-
- Perahu-perahu karet yang bermotor-tempel 40 DK
 - Beberapa Scintillometer
 - Perlengkapan untuk berkemah
 - Peralatan umum geologiawan (kompas, palu, pita ukur, lup dsb).
 - Beberapa Stereoskop :
 - stereoskop saku
 - stereoskop cermin
 - Topofil
 - Sejumlah alat penggerus dan pemoles untuk pelayanan laboratorium (unit otomatis)
 - Sebuah mikroskop polarisasi lengkap
 - Sejumlah ayakan dan sejumlah lumpang
 - Sejumlah magnit
 - Bahan-bahan dan penyemen dan pemoles
 - Buku-buku literatur-literatur ilmiah dan teknik
 - Obat-obatan.
-

[TRANSLATION — TRADUCTION]

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING¹ BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE FRENCH REPUBLIC AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF INDONESIA CONCERNING A PROGRAMME OF CO-OPERATION IN GEOLOGY AND MINING EXPLORATION IN THE REPUBLIC OF INDONESIA

The Government of the French Republic and the Government of the Republic of Indonesia,

Bearing in mind

That under the Agreement on cultural and technical co-operation of 20 September 1969² they have jointly executed a First Programme of operations entitled "Evaluation of the mining potential of the Nusa Tenggara Islands";

That the findings of the evaluation reports concerning the Nusa Tenggara Islands, while indicating poor mining potential, recommend certain follow-up operations in specific areas;

And that it is in their common interest to strengthen the existing friendly relations between the two States and their peoples,

Have worked out and mutually agreed upon a Second Programme, to be conducted jointly and in a spirit of partnership, entitled "Geological mapping and mining exploration in the northern part of eastern Kalimantan" as well as the follow-up operations recommended at the conclusion of the First Programme (the whole hereafter referred to as "the Project"),

And have therefore agreed as follows:

Article 1. 1.1. The two parties shall co-operate to ensure the success of the Project, which includes:

- (a) Follow-up operations in specific areas, as recommended in the evaluation reports on the First Programme;
- (b) The Second Programme, entitled "Geological mapping and mining exploration in the northern part of eastern Kalimantan", which covers an area of approximately 40,800 km² between 115° 30' and 117° East longitude and 2° and 4° 30' North latitude, limited by the frontier with Malaysia, as indicated on the annexed map.

Depending on the means and on the time available at the conclusion of the survey of the above-mentioned area, a smaller area of approximately 8,000 km² to the north of parallel 2° North, between the frontier of Malaysia and the meridian 115° 30' East, as indicated in the annexed map, may also be surveyed in less detail.

1.2. The objectives and scope of operations of the Project are described below in annexes 1 and 2 to this Memorandum.

Article 2. 2.1. The Government of the Republic of Indonesia has designated to the "Direktorat Sumber Daya Mineral, Direktorat Jeunderal Pertambangan

¹ Came into force on 5 February 1979 by signature, in accordance with article 10.

² United Nations, *Treaty Series*, vol. 748, p. 103.

Umum, Departemen Pertambangan dan Energi” (hereafter referred to as “DSDM”) as its executing agency.

2.2. The Government of the French Republic has designated the Bureau de Recherches Géologiques et Minières (hereafter referred to as “BRGM”) as its executing agency.

2.3. BRGM shall appoint in Indonesia a representative authorized to implement this Memorandum of Understanding. This representative shall at the same time assume responsibilities as head of the French mission as defined in article 5.

Article 3. 3.1. The Government of the Republic of Indonesia shall be responsible for the overall management and monitoring of the Project.

3.2. Responsibility for the operational organization of the Project shall be assumed jointly by the head of the Indonesian mission and the head of the French mission.

Article 4. 4.1. All data gathered and compiled as the result of the operations undertaken in the cause of the Project shall be the property of the Government of the Republic of Indonesia.

4.2. During the execution of the Project, DSDM and BRGM shall jointly submit a quarterly progress report to the Government of the Republic of Indonesia.

4.3. A progress report on the Project shall be drawn up annually by the two Governments.

4.4. The final maps and the accompanying report shall be published by the Government of the Republic of Indonesia.

Article 5. 5.1. The contribution of the Government of the French Republic shall include the following:

(a) Provision of experts:

- One head of mission and three geologists experienced in geological mapping and geochemical exploration who have resident status in Indonesia;
- Specialists in specific fields for short periods who do not have resident status in Indonesia.

(b) Professional training:

- Training of DSDM geologists for the duration of the Project; this shall include field training during the execution of the Project and training at the Science and Technology Centre of BRGM at Orléans, France.

(c) Equipment, vehicles and resources:

- Technical equipment, instruments and vehicles for the Project as stipulated in annex 3 to this Memorandum, which shall become the property of the Indonesian Government at the conclusion of the operations carried out under this Project;
- Radio communication with the field and with Bandung;
- Geochemical control analyses and multi-element analyses in the BRGM laboratories in France.

(d) Operational expenses:

- Rental of a helicopter for approximately 200 flying hours annually during the execution of the Project.

5.2. BRGM will help DSDM to increase the capacity of its geochemistry and petrology laboratories.

Article 6. 6.1. Under this Memorandum, the Government of the Republic of Indonesia:

- (a) Shall appoint the following Indonesian experts as assistants to the French experts:
 - One geologist and two prospectors for each expatriate expert in the field;
 - The labour required for the field operations.
- (b) Shall provide the French experts with the following services and facilities:
 - In Bandung, secretarial, laboratory and cartographic services;
 - Computer processing, printing services and office facilities;
- (c) Documentation, necessary data and information, and aerial photographs;
- (d) Accommodation:
 - In Bandung, suitable lodging (including basic furniture in accordance with current Indonesian standards) in houses belonging to the Government for the expatriate experts and their families, as well as one house rented on a 50-per cent basis for the head of the French mission;
 - At the Project site, the arrangements required to provide suitable accommodation for the members of the French team in accordance with Indonesian standards;
 - In the town of Tarakan, one dwelling with an office;
- (e) Transport:
 - In Bandung, three vehicles for official use;
 - For the efficient execution of the Project, air or land transport;
- (f) Operational expenses:
 - The operational expenses not included in article 5.1 (d) which relate to the operation of the Project, including the cost of sending to France, with the consent of the two parties, documents and samples for analysis and control.

6.2. The Government of the Republic of Indonesia shall, in accordance with the relevant laws and regulations:

- (a) Exempt from the import duties and charges which may be imposed upon them the vehicles, equipment and goods provided by the French Government for the Project or imported into Indonesia as part of the Project and which may be subsequently re-exported at the conclusion of the Project;
- (b) Exempt from income tax the salaries and allowances of the members of the French team paid in connection with the Project;
- (c) Exempt from import duties all the personal effects and furniture imported into Indonesia by the members of the French team and their families for their personal use or consumption and which, after being imported into Indonesia, may subsequently be re-exported after the departure of said members and families, provided that such effects are imported within three months after the arrival of the members of the team and their families and are not resold or transferred in Indonesia to other persons who are not entitled to the same privileges as the members of the French team.

For each member of the French team, on the basis of residence (one year or more), the exemption shall cover one refrigerator, one freezer, one washing machine, one cooker, one record player, one tape recorder and other common electrical appliances, one camera, one cine camera, one air conditioner and one water heater (a maximum of three air conditioners and two water heaters per team member with family). Such articles shall be exempt from export duties when they are re-exported after completion of operations.

6.3. The Government of the Republic of Indonesia shall provide the French team with:

- Work and travel permits for official assignments;
- Permits for airborne studies as part of the Project;
- Permission to use radio transceivers as part of the Project.

6.4. The Government of the Republic of Indonesia shall take measures to ensure the security of the members of the French team and their equipment, instruments and other effects.

Article 7. This Memorandum shall in no way entail any obligation on the part of the Government of the Republic of Indonesia to guarantee to the French Government agencies or French private enterprises a priority right to develop mining interests in the Project area.

Article 8. This Memorandum may be amended by mutual consent through an exchange of letters between the two Governments.

Article 9. Differences over the interpretation or implementation of this Memorandum shall be settled amicably by consultation or negotiation between the two Governments.

Article 10. This Memorandum shall enter into force on the date of its signature and shall remain valid for a period of three years. It may be extended by mutual consent through an exchange of letters between the two Governments.

The annexes to this Memorandum shall form an integral part of it.

IN WITNESS WHEREOF the representatives of the respective Governments being duly authorized thereto, have signed this Memorandum of Understanding.

DONE at Jakarta, on 5 February 1979, in duplicate in the Indonesian and French languages, both texts being equally authentic.

For the Government
of the French Republic:

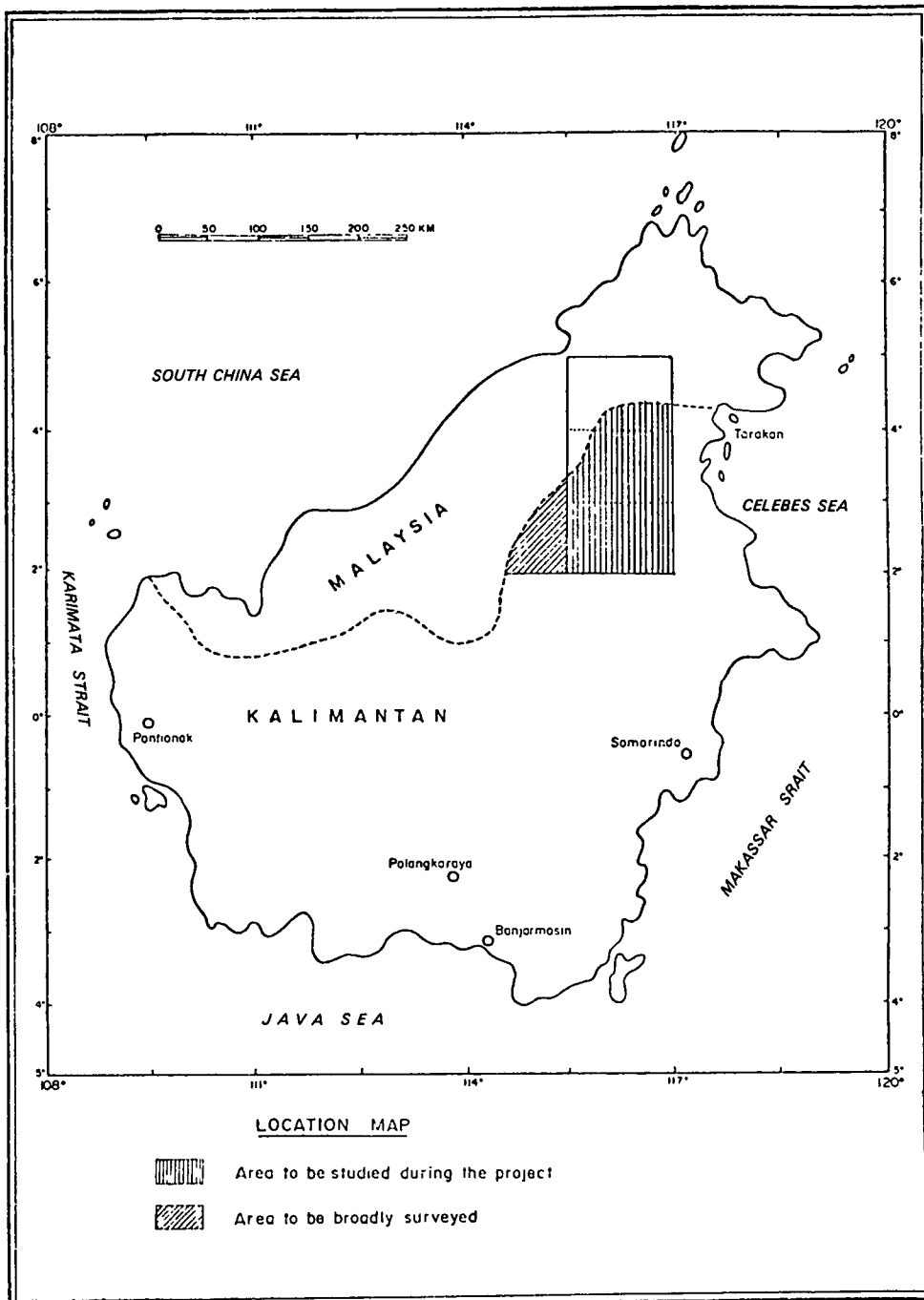
[Signed]

GILLES DE LA BELLEISSE
Chargé d'affaires of France a.i.

For the Government
of the Republic of Indonesia:

[Signed]

SOETARYO SIGIT
Secretary-General of the
Ministry of Mines and Energy

3464x

Treaty No. I-18957 (Vol. 1183)

ANNEX 1

OBJECTIVES OF THE PROJECT

1. The objectives of the follow-up operations arising out of the First Programme in the Nusa Tenggara Islands are:
 - 1.1. To strengthen the long-term technical capacity of DSDM;
 - 1.2. To help DSDM conduct a more thorough study in order to determine the economic potential of promising mining indications.
2. The objectives of the Second Programme are:
 - 2.1. To strengthen the long-term technical capacity of DSDM;
 - 2.2. To help DSDM produce systematic geological and geochemical maps on a scale of 1: 250,000 for the Project area and to identify the sectors of mining interest.

ANNEX 2

PROGRAMME OF OPERATIONS UNDER THE PROJECT

1. Follow-up operations arising out of the First Programme in the Nusa Tenggara Islands:
 - 1.1. To help DSDM improve its system for classifying data and information on mineral resources;
 - 1.2. To help DSDM, at its request and for short periods, conduct a more thorough investigation of promising mineral-bearing indications.
2. Projected operations under the Second Programme:
 - 2.1. The Programme includes regional mapping on a scale of 1: 250,000 or 1: 100,000 and geochemical reconnaissance on surveying on the basis of the documents available, with a view to producing geological and geochemical maps for the Project area on a scale of 1: 250,000 and detailed studies of the mining indications discovered.
 - 2.2. The detailed programme for the execution of the above-mentioned studies shall be prepared jointly by DSDM and BRGM.
 - 2.3. DSDM and BRGM shall determine the apportionment of responsibilities between the head of the Indonesian mission and the head of the French mission.
 - 2.4. The final geological and geochemical maps, with the accompanying reports, shall be prepared jointly with DSDM and BRGM and, as far as possible, shall be completed in Indonesia. However, if the necessary facilities are not available in Indonesia, the data may be processed and compiled, by agreement between DSDM and BRGM, in France.

ANNEX 3

EQUIPMENT AND INSTRUMENTS PROVIDED BY FRANCE

- Radio communication:
 - 100 watt transceiver
 - 25 watt transceiver
- Vehicles (including one all-terrain vehicle in Tarakan)
- Inflatable dinghies with 40-hp outboard motors
- Scintillation counters
- Camping equipment
- Normal geologists equipment (compasses, hammers, magnifying glasses, tape, etc.)

- Stereoscopes:
 - Pocket stereoscopes
 - Mirror stereoscopes
 - Topofils
 - Laboratory sawing and polishing machines (automatic units)
 - Complete polarization microscope
 - Sieves, mortars
 - Magnets
 - Polishing and cementation products
 - Scientific and technical books
 - Medicines
-